

Ա.ՉԳ.ԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍՏԵՂԱՌԻԹԻՒՆ

Բազմ ֆրեյանն կոչեցեալ բանաստեղծի ընդդէմ բազմին :

Ե՛լ չարիս, երբ ծրուիս մարդոյն զօրն ի բուն փորեա նորա հոր,
Յորժամ դու քակես զչարիսն ու չթողուս որ դառնայ որդի,
Սահուն է երեւուն սգահես (1) յաստընուորս ի գիւլ էի գրլոր,
Կտայի՞՞ մի չարի ցուցնես թէ զայդ լից ի հոգ էի ցրնոր :

Ե՛լ չարիս, զխառն տունն կու ծեփես սակաւ դու բոլոր,
Չաղէկն ի յերկիր ի վար վրտարես՝ որ ժողովէ կրտոր,
Չայն որ խոզարած չխլի՞ կու զուգես աղւոր ձիաւոր,
Եւ զզորդ մարդկաց զտունն քակես առանց բահաւոր :

Փաղաք, թէ քեզ վատ տեսմ, նա կ'տեսն' թէ մարդն է մոլոր,
Թէ չէ ի գիտուն մարդըն էր նայիս յերակ դու խլոր,
Չանգէտ ու զնաքաս մարդըն յաստընուորս առնես մեծաւոր,
Չխմատուն մարդկաց զհացն կու ձգես ի սար կամ ի ձոր :

Ե՛լ չարիս, ես քեզ ո՛նց աւտամ, երբ չունիս զոչ որ կարեւոր,
Ոչ զափլ էոչ երգում ունիս էոչ հաւատ, ով դու նենգաւոր,
Չով որ կու սիրես՝ այսօր կու դնես ի յակի աթու,
Վաղիւն երբ ձրգես յաչայ՝ հաւատես հողոյն մոխրաւոր :

Յորժամ որ ի յես քակիս ու ձրգես ի յաչքոյ խլոր,
Ոչ թուղ ոչ ալամն օգնէ, էոչ հարիս ր հազար ձիաւոր,
Տաս ի վիզն է ի վայր ձրգես, չմուսն զոչ որ թագաւոր,
(2) Հէնցդուն քար ավաւլ ամես, որ չօգնէ հազար ռքմաւոր :

Ե՛ր չես դու առնէր ըզորդ դատաստան, այ ծուռ դատաւոր,
Փաղաք, դու ծրուիս ընկեր՝ Լըզորդին ես խիստ նենգաւոր :
Ե՛լ չարիս, ամ՝ քեզ ինչ տեսմ, քան զամէնն ես խիստ դու մոլոր,
Չերկիրք ու զերկիր ե զծով կու պատես դուն յօր մի բոլոր,
Չ յիմարն ընտրեցեր աղէկ, էիմասանց գլուխն է ի կոր,
Ծուռ է զինչ որ դու կ'առնես, ով լինի հաւան քեզ այդոր :

— Փողաքն (3) պոյցիտուն կու տայ, մի հաչեր անգէտ հալեւոր,
Քանի ֆաղաք եմ եղել՝ չեմ տեսել քանց ըզքեզ մոլոր,
Չարիւնդ ի վերաս ձրգես՝ թէ ֆաղաքն է ծուռ դատաւոր,
Չգիտես թէ Լրարչէն լինի, զով կամի առնէ մեծաւոր :

Դարձեալ կու տես ֆաղաքն ընդ աղքատ եւ ընդ մեծաւոր,
Հաղար թէ ֆաղաք եմ ես, չեմ կարող որ տամ քեզ կրտոր,
Հրամանն Ատուածայ լինի, ես զուգեմ զքեզ թագաւոր,
Երբ որ չըսողէ Ատուած, ով կարող է տալ քեզ կրտոր :

— Փաղաք, քեզ մեզ ով դրնէ, զինչ առնես ամէնն է աղւոր,
Բայց ի մեր մեղացն լինի, որ հայի Ատուած մեզ խլոր,
Գիտես ըզտարց տեղին, զանարժանն եւ զարժանաւոր,
Բայց մեզ կը թուի այս հանց թէ դու չես աղւոր դատաւոր,
Չամենն է հաշուով զուգեր, անղալատ Ատուած դատաւոր :

Ե՛լ չարիս, ամ՝ հերկք արա ու ձրգէ ըզքակդ ի յորդ,
Դարձո զարու թիւնս յիսնէ, ու փոխէ զինչ հին կայ ի նոր,
Թէ չար թէ բարի, թէ դուր թէ դրժար որ ի յաստընուոր,
Ամենն ի քեզնէ կու գայ, դու պատճառ է Ատուած դատաւոր :

Ընթատ իմաստուն լաւ է քան հաղար անգէտ գանձաւոր,
Ատենն նա չունի հոգի, Լանդէնն է դառն ու մոլոր,
Մօտ Ատուած աղքատ լաւ է քան զհաղար հարուստ մեղաւոր,
Եղբայր ամ՝ ով խելք ունի, մօտ Ատուած է խիստ փառաւոր,
Խելքն չգայթակղի, իւրն Ատուած է հովանաւոր :

(1) Յայդիս, այս աղ-խառնիս ընդ : (2) Հէնց դուն, այնպէս : (3) Պոյցիտուն, պոյցիտան :